

SOCIALNÄMNDEN

Nämndens ordförande: Margareta Johansson

Socialchef: Ewa Näslund

Driftsredovisning (Tkr)	Utfall ack aug	Period-avvikelse	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse
Intäkter	69 669	3 786	98 807	104 114	5 307
Kostnader	-282 816	-5 985	-414 917	-424 973	-10 056
Driftsnetto	-213 147	-2 199	-316 110	-320 859	- 4 749
Budgetavvikelse		-2 199			- 4 749

Periodens händelser

Även våren och sommaren 2021 har präglats av den globala coronapandemin. Alla delar av social sektor har påverkats och samarbetet inom och mellan olika verksamheter har satts på prov. Som socialchef kan jag konstatera att samarbetet fortsatt att fungera bra. Social sektors medarbetare visar prov på engagemang, flexibilitet och behåller samtidigt lugnet. Dock märktes i slutet av våren en trötthet och en stark önskan att kunna fokusera på utveckling av verksamheten istället för på pandemin.

Äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården står till följd av coronapandemin i fokus, nationellt såväl som i Höör. De statliga bidragen är många men riktade och kortsiktiga samt innebär mycket administrativt arbete.

Användningen av skyddsutrustning ligger fortsatt på mycket höga nivåer och Höör följer riktlinjerna från Smittskydd Skåne och Vårdhygien. Leveranserna från våra upphandlade leverantörer fungerar och priserna har minskat från skyhöga nivåer 2020, men ligger fortfarande mycket högre än före pandemin.

I maj trädde MDR, Förordningen om medicintekniska produkter, i kraft. Det är en EU-förordning som säkerställer säkerheten och prestandan av medicinteknisk utrustning. Konsekvensen kommer att bli kraftigt ökade kostnader för kommunen.

Trots coronapandemin har social sektor lyckats upprätthålla den lagstadgade verksamheten under året. Verksamheten har inte avstannat utan istället har nya arbetsformer och mötesformer utvecklats. Möten och utbildningar hålls digitalt för att undvika smitta. Stöd till medborgare erbjuds utomhus, via telefon och digitalt.

Förväntade konsekvenser av pandemin är att fler blir arbetslösa, att den psykiska ohälsan ökar och att det finns en ökad risk för familjevåld. I Höör syns en ökning av våldsärenden under våren. Från den 1 augusti 2021 har kommunens socialnämnd ett utökat ansvar för att verka för att personer som utövar våld mot närstående ska upphöra med det, ett arbete som kräver personal och kompetens.

NÄMND
SOCIALNÄMNDEN

Social sektors uppdrag är att tillse att skattebetalarnas pengar används på ett sådant sätt att de kommer personer med störst behov till del samt att arbetet ska stärka den enskildes egen förmåga. Genom en gemensam värdegrund ska alla, medarbetare såväl som medborgare bemötas utifrån sina styrkor. Våra insatser ska bidra till att frigöra medborgarnas egna resurser samt öka känslan av sammanhang och därmed välmående.

Trots fokus på att förhindra smittspridning av covid-19 har detta arbete fortsatt dagligen. Emellertid har en del planerade utvecklings- och utbildningsinsatser tvingats stå tillbaka. Mer om detta beskrivs under "Nämndens prioriterade områden 2020".

Det strategiska arbetet med att planera för hur social sektor ska möta kommunmedborgarnas behov i framtiden fortsätter. Ett led i detta arbete är den organisationsförändring som trädde i kraft 1 januari 2021. Innovationsarbetet blir allt viktigare och för att det ska fungera krävs tillsynsstyrning och förändringsledning, men också fokus på digitalisering, teknikutveckling och automatisering. Social sektors stab innehåller nu en utvecklingsledare och två innovationsledare, som har till uppdrag att driva dessa frågor.

I april 2019 tillkom en ny boendeform i socialtjänstlagen. Biståndsbedömda trygghetsboenden är avsedda för äldre personer som har behov av trygghet, samvaro och visst stöd, men inte heldygnsvård. Det beslutade biståndsbedömda trygghetsboendet på Orup öppnades våren 2021.

Prioriterade områden

Fokusområde: Samhällskontraktet

KFs mål: Medborgare och företagare är en resurs

När förändringstrycket stiger av klimatutmaningar, automatisering och tilltagande kompetens- och resursbrist i den offentliga sektorn blir förmågan att engagera och kommunicera med medborgarna en helt avgörande framgångsfaktor. Utan hög tillit och en vital dialog mellan människor och myndigheter saknas förutsättningar att lyckas med det som krävs varje gång samhället går igenom en snabb transformation: en omförhandling av samhällskontraktet. Denna omförhandling av samhällskontraktet är socialnämndens viktigaste fokusområde att arbeta med tillsammans med övriga nämnder. Vad förväntar sig framtidens Höörbor av sig själva, varandra och av de kommunala verksamheterna ifråga om att ge och få, rättigheter och skyldigheter?

Aktiviteter

- Tydliggöra socialtjänstens uppdrag
- Utveckla salutogena (hälsofrämjande) arbetsätt
- Utveckla familjerådslagsarbetet

Exempel på hur aktiviteterna omsatts i praktiken

- Kontinuerlig dialog om socialtjänstens uppdrag genom framställan av skriftligt material, på arbetsplatsträffar, metodträffar samt i alla möten med samarbetspartners och medborgare.
- Erbjudit och hållit familjerådslag på särskilt boende för äldre.
- Erbjudit och hållit familjerådslag vid inflyttning till LSS-boende.
- Samplanerar den nordiska familjerådslagskonferensen i november med Finland, Norge och Danmark.

NÄMND
SOCIALNÄMNDEN

- Formulerat en plan till pilotstudie för att ge lokal evidens åt familjerådslagsarbetet med barn och unga.

Aktiviteter som inte kunnat omsättas i praktiken till följd av pågående coronapandemi

- Förnyad satsning på utbildning i funktionsstödjande arbetssätt.
- Familjerådslagsarbetet har inte kunnat utvecklas på det sätt som planerats, men familjerådslag har ändå kunnat hållas i andra lokaler än familjerådslagslokalen på Björken och med hjälp av digitala lösningar.

Fokusområde: Folkhälsa

KFs mål: God livsmiljö och boende för alla

Folkhälsa är ett mått på en befolknings samlade hälsotillstånd, både vad gäller nivå och fördelning av de samlade individernas hälsa. En god folkhälsa handlar alltså inte bara om att hälsan bör vara så bra som möjligt, den bör också vara så jämnt fördelad som möjligt. En definition som ofta används för att beskriva hälsa är att må bra, ha tillräckligt med resurser för att klara vardagens krav och att kunna förverkliga personliga mål. En person kan uppleva god hälsa trots sjukdom eller funktionsnedsättning, men också må dåligt utan att i medicinsk mening vara sjuk. Alla människor befinner sig på en flytande skala någonstans mellan de två polerna "frisk" och "sjuk". Det som håller individen närmare friskpolen är om hen upplever KASAM, en känsla av sammanhang. KASAM är uppbyggd av begreppen hanterbarhet, begriplighet och meningsfullhet. Socialnämndens fokusområde Folkhälsa innebär att tillsammans med övriga nämnder arbeta för en ökad känsla av sammanhang hos Höors medborgare.

Aktiviteter:

- Använda förhållningsätt och metoder som ökar känslan av sammanhang
- Arbeta för att alla medborgare ska vara en del av ett stödjande socialt nätverk
- Utveckla familjerådslagsarbetet

Exempel på hur aktiviteterna omsatts i praktiken

- Digitala samtal används för att mäta känslan av sammanhang, KASAM.
- Utveckling av SIP, samordnad individuell plan, för att planen ska vara personcentrerad, tydlig och salutogen.
- Fallförebyggande arbete - När trygghetslarm beviljas erbjuds hembesök av fysioterapeut.
- Samverkan mellan vårdcentralen och den kommunala hälso- och sjukvården har stärkts genom att en fysioterapeut från vårdcentralen arbetat i kommunen en dag i veckan.
- Det biståndsbedömda trygghetsboendet på Orup har öppnats.
- Skapat förutsättningar för digitala möten med anhöriga via exempelvis facetime, på särskilt boende.

Aktiviteter som inte kunnat omsättas i praktiken till följd av pågående coronapandemi

- Att utveckla mötesplatser för social samvaro.
- Familjerådslagsarbetet har inte kunnat utvecklas som planerat.

Fokusområde: Ökad närvaro i skolan

KFs mål: Förskole- och skolverksamhet med hög kvalitet och god lärmiljö

Även om orsakerna varierar så finns det vissa drag som förenar många av eleverna som uppvisar problematisk skolfrånvaro. Dessa kan delas in i tre områden: individuella faktorer, skolrelaterade faktorer och sociala faktorer. När det gäller individuella faktorer kännetecknas elever med

NÄMND
SOCIALNÄMNDEN

problematiserande frånvaro av att de i högre utsträckning har psykiska och/eller sociala problem, medan skolkande elever oftare ha olika typer av beteendeproblem. De sociala faktorerna bottnar ofta i en utsatt situation i hemmiljön.

Eftersom orsakerna till frånvaro är komplexa krävs flexibla och individanpassade insatser. Ett välfungerande samarbete mellan skola och föräldrar är avgörande, liksom samarbete med BUP och Socialtjänst.

Socialnämnden kommer att arbeta med fokusområdet tillsammans med barn- och utbildningsnämnden samt nämnden för kultur, arbete och folkhälsa.

Aktiviteter:

- Erbjudna familjerådslag/föräldrarådslag vid problematisk skolfrånvaro
- Planera och genomföra stöd till föräldrar och barn tillsammans med BUN och NKAF

Exempel på hur aktiviteterna omsatts i praktiken

- Påbörjat samarbete kring familje- och föräldrarådslag med BUN.
- Inbjudits och deltagit i rektorsträff för att informera om familjerådslag och föräldrarådslag.
- Enhetschefen för Barn och Familj, IFO, deltar kontinuerligt på rektorsträffar för diskussion och frågor kring bland annat problematisk frånvaro.
- Genomfört en pilotstudie med SWOT-analys och omvärldsanalys för att kunna fördjupa samarbetet mellan sektorerna. Rapporten klar.
- Inrättat biståndslösa samtal med familjebehandlare.
- Genomfört föräldrautbildningarna ABC och Cope samt barngruppen Skilda världar i samarbete med skolpersonal.

Aktiviteten har inte kunnat omsättas i praktiken till följd av pågående coronapandemi

- Gemensam utbildning i föräldra- och familjerådslag har inte kunnat genomföras, men är planerad till september 2021.

Fokusområde: Verksamhetsutveckling och digitalisering
KFs mål: Långsiktigt hållbar ekonomi och miljö

Digitalisering kan bidra till en mer effektiv och innovativ välfärd. För att Höors kommun ska kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter fullt ut krävs vissa förutsättningar. Ledarskap, juridik, datadriven innovation, en gemensam infrastruktur och digitala funktioner är områden socialnämnden ska fokusera på tillsammans med övriga nämnder, kommunerna inom Unikom och genom olika samverkansnätverk.

Aktiviteter:

- Implementera digitaliseringsstrategin
- Utarbeta en handlingsplan utifrån strategin
- Genomföra och följa upp utifrån handlingsplanen

Exempel på hur aktiviteterna omsatts i praktiken

- Utbildning i tillitsbaserat ledarskap har genomförts för samtliga chefer.
- Digitaliseringscoacher har utsetts i alla verksamheter.
- Utbildning i deltagaraktiva metoder har genomförts för att stimulera innovationsprojekt och digitalisering/automatisering.
- Trygghetslarm och hotellås styrs via appar i telefonerna.
- Digitala lås har ersatt nyckelgömmor inom hemtjänsten.
- Pampett, som känner av när inkontinensskydd blir blött, används på Björken.
- Digitala läkemedelsskåp har införts i alla verksamheter.

**NÄMND
SOCIALNÄMNDEN**

- Virala glasögon, Music dolls och digitala terapikatter används.
- Digitala utbildningar har skapats och genomförts.

Ekonomisk utvärdering, utfall och helårsprognos

Verksamhet	Utfall ack aug	Period- avvikelse	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	-0,5	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Vård och omsorg om äldre	-116,0	-0,6	-172,9	-172,6	0,3
Insatser enligt LSS/SFB	-44,5	0,0	-66,7	-67,3	-0,6
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-15,3	0,9	-24,2	-23,5	0,8
Vård för vuxna med missbruksproblem	-3,0	1,2	-6,3	-5,6	0,7
Barn och ungdomsvård	-20,2	-5,7	-21,7	-29,1	-7,4
Övriga insatser till vuxna	-1,6	0,1	-2,5	-2,5	0,0
Ekonomiskt bistånd	-9,1	0,6	-14,6	-14,5	0,1
Familjerätt och familjerådgivning	-2,1	0,1	-3,2	-3,1	0,1
Flyktingmottagande	-1,0	1,2	-3,2	-2,0	1,3
Summa (Mnkr)	-213,2	-2,2	-316,1	-320,9	-4,7

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på 4,7 mnkr för 2021 vilket betyder att prognosen försämrats med 1,3 mnkr sedan förra rapporteringen per april.

Periodens utfall är ett underskott på 2,2 mnkr, en försämring jämfört med utfallet i april som visade ett överskott på 3,2 mnkr.

Alla verksamheter redovisar efter augusti ett överskott eller följer budget utom verksamheterna äldreomsorg och barn och ungdomsvård.

Verksamheten barn och ungdomsvård redovisar efter augusti ett underskott på 5,7 mkr, en ökning med 4 mnkr sedan rapporteringen i april och prognostiserar ett underskott på 7,4 mnkr vid årets slut, vilket är en ökning med 3,3 mnkr sedan förra rapporteringen per sista april.

Underskottet beror på en ökning av antalet placerade barn och ungdomar, både på HVB-hem och familjehem jämfört med 2020. En andra stark förklaring till högre kostnader är en markant prisökning på SIS- institutioner. Kostnaderna för familjehem har också ökat på grund av att fler konsulentstödda familjehem används. Prognosen per augusti har ökat jämfört med rapporteringen i april och anledningar till det är flera placeringar som planerades att avslutas innan sommar behövde förlängas och det användes fler konsultstödda familjehem. Förklaringen till att fler konsultstödda familjehem används är en svårighet att hitta familjehem som matchar barnens behov, framförallt i komplicerade ärenden.

Nettokostnadsavvikelsen för individ- och familjeomsorgen i Höör låg 2020 på -14,4, vilket innebär att kostnadsläget är lägre än statistiskt förväntat. I en jämförelse med Sveriges alla kommuner låg kostnaderna för den sociala barn- och ungdomsvården i Höör 2020 inom de 25% med lägst kostnad. Under flera år har en majoritet av Sveriges kommuner redovisat ökade kostnader just inom den sociala barn- och ungdomsvården. En möjlig förklaring till våra ökade kostnader 2021 är att

NÄMND
SOCIALNÄMNDEN

ovan redovisade trend nu också nått Höör. Samtidigt vet vi att kostnaderna för placeringar kan skifta mycket mellan olika år, utan att försök till analys ger svar på varför. Med höga placeringskostnader gör enstaka placeringar stor skillnad i en budget av Höörs storlek.

Verksamheten äldreomsorg redovisar efter augusti ett underskott på 0,6 mnkr och prognosen för året är ett överskott på 0,3 mnkr. Anledningen till underskottet är högre personalkostnader. Äldreomsorgen har under årets sex första månader ökat grundbemanningen inom SÄBO och hemtjänst samt skapat ett Covid-team som åtgärder för att minska smittspridning. Det har kostat verksamheten 1,3 mnkr och de kostnaderna är ej budgeterade. Svårigheten att lösa behovet av sjuksköterskor har skapat dyra tillfälliga bemanningslösningar för att kunna utföra insatser hos medborgare. Dessutom har befintlig personal jobbat extra för att kunna täcka behovet, vilket skapar kostnader för övertid. Orups Trygghetsboende visar ett underskott på 0,5 mnkr efter augusti och prognosticerar ett underskott på 1 mnkr vid årets slut, vilket påverkar äldreomsorgens utfall och prognos.

Verksamheten insatser enligt LSS/SFB följer budget efter augusti och prognosen för året visar ett underskott på 0,6 mnkr. Underskottet vid årets slut beror främst på högre personalkostnader på gruppboenden och korttids- och fritidsverksamhet. Omvårdnadsbehovet på gruppboendena har ökat vilket medfört behov av ökad bemanning. För korttid och fritids har vi under året fått fler beslut vilket leder till att personalstyrkan behöver utökas.

Verksamhet insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) redovisar efter augusti ett överskott på 0,9 mnkr och prognos för året ett överskott 0,8 mnkr. Anledningen till överskottet är lägre placeringskostnader samt lägre personalkostnader.

Verksamheten vård för vuxna med missbruksproblem redovisar ett överskott på 1,2 mnkr och prognostiserar ett överskott på 0,7 mnkr. Överskottet beror på färre antal placeringar än budgeterat samt lägre personalkostnader.

Verksamheten ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott på 0,6 mnkr efter augusti och prognosen för året ett överskott på 0,1 mnkr. Förklaringen till överskottet är lägre kostnader för ekonomiskt bistånd.

Verksamheten flyktningmottagande redovisar ett överskott på 1,2 mnkr efter augusti och prognosen för året ett överskott på 1,3 mnkr. Anledningen till överskottet är lägre kostnader för ekonomiskt bistånd för nyanlända och schablonersättningarna från Migrationsverket för etablering har finansierat personalkostnader och tolkkostnader, vilket motsvarar 0,6 mnkr efter augusti. Det har skapat ett överskott eftersom de kostnaderna är budgeterade.

Eventuella åtgärder för budget i balans

Individ- och familjeomsorgen, och verksamheten barn- och ungdomsvård, är en liten del av socialnämndens budget och det är omöjligt att hitta besparingsåtgärder inom denna verksamhet.

NÄMND
SOCIALNÄMNDEN

Att minska antalet socialsekreterare skulle inte räcka och skulle dessutom leda till ännu flera placeringar och högre kostnader.

Vård och omsorg om äldre är den största utgiftsposten i socialnämndens budget och där det teoretiskt sett skulle vara möjligt att försöka planera åtgärder för budget i balans. Eftersom äldreomsorgen är ett område där Sveriges kommuner förväntas göra stora nivåhöjande satsningar är det emellertid inte möjligt att göra nedskärningar i den verksamheten i dagsläget. De satsningar staten gör i form av riktade statsbidrag till äldreomsorgen förutsätter att inga nedskärningar görs i rådande budget. Om så sker riskerar Höör att få lämna tillbaka erhållna statsbidrag, alternativt inte kunna ansöka om vissa statsbidrag.

Ewa Näslund
Socialchef